

РАДОВАН М. МАРИНКОВИЋ

СТАНОВНИШТВО ЈЕЗДИНЕ

РАДОВАН М. МАРИНКОВИЋ
УУ 32000 ЧАЧАК
Радише Пошгтња 8

UDK 929.52.9 (497.11)

*О мили србски роде не њжали ѡруда своѡ шѡо ћеш
сѡаѡи и чѡѡаѡи овај биљеѡ ко]и] ѡказује ѡко]ноѡ] Га-
врила Радојковића из Ездине бившеѡ војника 1 класе Тр-
навскоѡ баталиона ко]и] је ѡживио 40 ѡод. а умре на Ку-
ѡшма код Рашке 25 јулија 1876 ѡод.*

*И ѡед њѡов Радоико ѡѡинуо од Турака у биѡици на
Виловима за владе Карађорђа ѡ. 1815.(?)...*

Крајпуташ у Јездини¹

Од врха планине Јелице, па према Чачку, стере се село Јездина. Не-
када је допирало до Улице Војводе Степе и Улице Драгана Вранића у гра-
ду на Западној Морави. Међутим, после 1950. године, након изградње обје-

1. На овај споменик скренуо ми је пажњу Радојко Николић, књижевник из Чачка. Поред осталог, епитаф казује како је образовано презиме овог рода: од Радојка – Радојковић.

ката предузећа „Слобода”, село је подељено. Његов равничарски део, који се зове Парк, ушао је коначно у градско ткиво (део после 1920, а део касније). Садашњи сеоски атар граничи се са североистока управо насељем Парк, са југоистока Лозницом (дели их пут Чачак – Гуча), са југозапада планином Јелицом (иза које је драгачевска села Граб и Зеоке) и са северозапада Придворицом.

Кроз село протиче Јездинска река, која се у кругу предузећа „Слобода” састаје са Придворичком реком; та саставница потом носи назив Лупњача.²

Највећи извор у селу је Врела вода. Налази се у срцу планине Јелице. У централном делу садашњег сеоског атара неколико је бара, „језерина”, по којима је Јездина добила име. Ово потврђује и податак из 1476. године, када је, у турском дефтеру, насеље именовано као Бездна.³ Истина, у народу се памти и неверљива легенда, која каже да су кроз село, давно, „јездили” хајдучи из Драгачева, па отуда и назив – Јездина.⁴

Поједини потеси, у селу, својим називима, упућују на људе и њихове творевине (Карајанковина, Вуковина, Петровића брдо, Црквине, Црквина, Кућиште у Марковићима, Радојковина, Ђетковина, Парк – Лазовића парк, Обреновића брдо, Мандино мочило, Ристовина), на растиње (Подгора, Расадник) или природне облике (Језера).⁵

Сеоска слава – обетина је на други дан Духова (Тројица).

Трагови људског битисања на овом простору могу се пратити од праисторије до нашег времена. Остаци грнчарије, кремене и кости на згаришту налажени су на обали Јездинске реке. Верује се да су из праисторијског доба.⁶ Код старе јездинске школе, поред потока, откривени су, 1925. године, темељи некакве грађевине, која је била дуга 25, а широка 16,5 метара. „Судећи по правоугаоним испустима, могло би се рећи да је ова грађевина имала куле. Вероватно је то било утврђење (castellum), подигнуто ради заштите пута који је везивао западноморавску долину са Пожегом и Ужицем. Судећи по црепу и циглама, узврђење је из римског доба.” У капели на Јездинском гробљу (на коме се сахрањују и житељи Придворице) чуван је жртвеник посвећен боју Јупитеру, „највећем генију места”. Поди-

2. Лупњача се некада уливала, протичући кроз Чачак, у Западну Мораву на простору према садашњој Аутобуској станици у граду на Западној Морави. Правила је, и сама, велике баре, у којима су старе Чачанке, ударајући–лупајући пракљачама прале рубље. Касније је прокопано ново корито Лупњаче – кроз атар села Придворице.

3. Подаци су из књиге „Турски катастарски полиси неких подручја западне Србије, XV и XVI век”, I, коју је приредио за штампу Ахмет С. Аличић, а објављена је 1984. у Чачку.

4. Легенду је казивао Светозар Ђорђевић из Јездине.

5. Казивања Милана Милутиновића из Јездине.

6. Недељко Јшић, „Јездина”, хроника, Међуопштински историјски архив, Чачак, 1974.

7. Драгомир С. Поповић, „Чачак у прошлости” у: „Чачак у прошлости”, студије и путописи, приредио Родољуб Петровић, Народни музеј, Чачак, 1995, стр. 12 – 13.

гао га је Ливије Матернус, центурион (капетан) VIII добровољачке кохорте у време конзула Латерана и Руфа, дакле 197. године нове ере. У време градње објеката „Слободе” уништено је „римско гробље”. Сви ови подаци сведоче да су Јездина, Чачак и околна села у време римске доминације овим делом данашње Србије улазили у састав провинције Далмације.⁸

На старост насеља упућују и две црквине. Вероватно су у њима богослужбовали 1476. године поп Радко и поп Билић (који је имао сина Дамјана). Тада је село пописано као Бездна.⁹ У каснијим турским дефтерима – пописима не помињу се ни Бездна, ни Јездина. Ти дефтери, међутим, „знају” за, на овом простору, велико село Бељаница, а у народним предањима каже се да је Бељаница била део села Јездине, или да је Јездина улазила у састав (заједно са Придворицом) оближње Бељине.¹⁰

Нема сачуваних података о Јездини у XVII и XVIII веку. Истина, помињу се, пред Први српски устанак, хајдуци из овог села – Радојко Јездинац (предак Радојковића) и Кара-Јанко, (предак Карајанковића рода који је изумо између два светска рата).¹¹ Обојица су учествовали у српским устанцима на почетку XIX века. Занимљива је појединост да успомену на Кара-Јанка чува потес Јанковина у суседној Придворици. Хроничари су забележили да је у XVIII веку на сеоском гробљу подигнута црква брвнара, која је, потом, претворена у капелу.¹²

Године 1820/21. у Јездини је пописано: 20 кућа, 20 ожењених и 54 арачке главе. Село је 1821/22. године припадало видовском срезу и имало је 25 кућа, 26 пореских и 53 арачке главе.¹³ Овај је срез већ у 1822. преименован у чачански, а касније је ушао у јединствени трнавски срез, у коме ће се налазити до иза Другог светског рата. Када су 1839. године образоване општине, Јездини су припадали засеоци Придворица и Бељина, са укупно 98 кућа и 536 душа. Касније, Јездина и Лозница најчешће ће сачињавати једну политичку општину.¹⁴ Године 1971. у Јездини је пописано 724 становника у 203 дома.

Број житеља у овом чачанском селу стално се повећава, углавном досељавањем родова из Драгачева и Старог Влаха. Одсељавања су масовнија у Чачак, али и на имања у Парку (Лазовића парку).

Сем неколико веома старих родова, сви остали у Јездини су – досељенички. Заправо, само је један стариначки.

8. Исто.

9. Као под 3.

10. Казивања Милана Милутиновића и припадника породице Марковић.

11. Казивања Михаила Марковића из Јездине.

12. Као под 6.

13. Др Бранко Перунички, „Чачак и Горњи Милановац 1815 – 1865”. Историјски архив, Чачак, 1968, стр. 45 – 50.

14. Витомир Василић, „Административно-територијалне промене у општини Чачак 1839–1947”, прилог за историју Чачка, рукопис код аутора, 1989.

РАДОЈКОВИЋИ (4 к, Аранђеловдан) су најстарији житељи овог села. Дим из њихових кућа вио се овде и у XVIII веку. Од имена хајдука и устаника Радојка Јездинца образовано им је презиме. Имао га је његов син Јован, а он у једном документу из 1825. каже да се „пре девет година” на имање његовог стрица Живана Бошковића населио неки Милутин Станковић. Дакле, старије презиме овог рода је – Бошковић, које се задржало још неколико година после 1830. Не зна се ко је био Милутин Станковић – такав човек није, као власник оваца и коза, уписан 1822. у тевтер чибука. Истина, пописан је тада неки Милутин Мајстор, али није јасно да ли је он – Станковић.¹⁵ Радојковићи су после Другог светског рата засновали домаћинства и у Чачку, Београду и Шаторњи.¹⁶

МАРИЋИ (1 к, Аранђеловдан) су досељени у XVIII веку из правца Црне Горе (Брда). У Јездини се, са породицом, настанио деда Јована Марића, који је 1822. уписан у чибучки тевтер као власник ситне стоке.¹⁷ Кажу да су претходно, кратко време, боравили негде у Драгачеву. Презиме им је образовано од имена претка. Више домова имају и у Чачку.

ПУЗИЋИ (2 к, Ђурђиц) су давни доселци, али се не зна одакле. Помиње се, такође, Црна Гора као њихова матица. Најстарији предак, за кога знају, био је Пантелија Пузић (власник ситне стоке 1822. године).¹⁸ Неко од његових предака био је привенчан (припуз, пузо), па отуда овакво презиме.

Сем Радојковића, Марића и Пузића, у XVIII веку на простору села Јездине живели су и **КАРАЈАНКОВИЋИ** и **ЂЕТКОВИЋИ** (по њима се један потес у селу назива Ђетковина).¹⁹

Остали јездински родови су млађи, досељавани од почетка XIX века.

ВУКОВИЋИ (4 к, Лучиндан) су из Срезојеваца (данас општина Горњи Милановац). Негде 1806. године мајка Стевана и Ивана Вуковића преудала се у Јездину и довела синове. Иван није оставио потомака, а Стеван јесте. Не зна се у који род је дошла, али ти су славили Јелесијевдан.²⁰ Стеван се не помиње међу власницима оваца и коза 1822. године, али не изостаје Вучић Бешлија, за кога се каже да је из рудничке нахије. Поседовао је шест грла ситне стоке. На претка Вучића-Вука упућује презиме овог рода. Има их и у Чачку и Горњем Милановцу.²¹

15. На овај податак скренуо ми је пажњу, поред осталих, и Радивоје Бојовић, историчар из Чачка, родом из Јездине.

16. У комплетирању података о одсељавању помогли су ми припадници појединих родова. Али, ови подаци нису прецизни, посебно за оне који су раније напустили Јездину.

17. Исписе ми је уступио Радош Ж. Маџаревић, виши архивист у Међуопштинском историјском архиву у Чачку, па му изражавам захвалност.

18. Исто.

19. Подаци из Јешићеве хронике. Иначе, имање Карајанковића сада уживају Марковићи I.

20. Казивање Добросаву Вуковића, наставника из Горњег Милановца, који је рођен у Јездини.

21. Као под 17.

ПЕТРОВИЋИ-БОТУРИ (1 к, Никољдан) су вероватно 1809. године стигли у Јездину из црногорских Брда. Изгледа да су привремено станиште имали и негде у Старом Влаху. Дошао је Петар, који је, као власник ситне стоке, уписан и тевтер чибука 1822. године са презименом Дошлац.²² Један документ из 1832. године помиње Милету Ботуровића.²³ По свој прилици, Ботуровић је старије презиме овог рода – данас им је оно споредно, надимак. Ново упућује на претка – Петра Дошлаца. После Другог светског рата настанили су се и у Чачку и у Сједињеним Америчким Државама.²⁴

ЈЕЛУШИЋИ (7 к, Лучиндан) су у Јездину доспели највероватније 1809. године. Они су Никшићи. Могуће је да се доселио Павле Јелушић, који је 1822. године унесен у тевтер чибука као власник ситне стоке.²⁵ Презиме им је родовско. При досељавању један део Јелушића-Јелуша задржао се у драгачевском Грабу. Посебна домаћинства засновали су и у Чачку, Београду и Белгији.

ПАЈОВИЋИ I (9 к, Никољдан) су доспели из „Арнаутлука” (српских крајева према Албанији). У Јездини се први настанио Пајо Арнаутин, кога помиње, као власника оваца и коза, чибучки тевтер из 1822. године.²⁶ Овај Пајо пописан је 1832. године са презименом Миловановић. Арнаутин му је, свакако, надимак. Пајово име чува се у презимену његових потомака. Има их и у Чачку и у Шведској.

СИМЕУНОВИЋИ (2 к, Никољдан) су досељени када и Пајовићи и из истог су краја. Можда су и даљи сродници. Дошао је Симеун Лучић, кога помиње чибучки тевтер из 1822.²⁷ Могуће је да је његов син Вуле Симеонвић, који се јавља у једном документу из 1832. године.²⁸ Презиме им је образовано од мушког имена Симеун (Симеон).

МАРКОВИЋИ I (7 к, Св. Василије) су потомци Марка Обрадовића, који је 1809. године стигао, са братом Дмитриром, од Цетиња или из Херцеговине. Од Марковог имена им је презиме. У Чачку имају 11, у Београду два, а по једно домаћинство у Аустрији и САД. Дмитрови потомци, Дмитровићи – Митровићи одселили су се у Чачак, а после Другог светског рата у Београд.

ДОЛОВИЋИ (1 к, Никољдан) су дошлаци из драгачевске Котраже. У Јездини су се нашли, после 1825. године, Милисав и Вулета. Старије презиме им је Доловац (како се помињу и у неким документима), које упу-

22. Исто.

23. Као под 13, стр. 181–182.

24. Казивања припадника овог рода.

25. Као под 17.

26. Исто.

27. Исто.

28. Као под 13, стр. 181–182.

ћује на некакву долину у којој су живели. Занимљива је појединост да са овим презименом нису поменути при попису 1863. године. Изгледа да су тада имали презиме Ђоловић.²⁹ Ако је ово тачно, онда су досељеници из Лисе или Рогаче у Драгачеву.

ПЕТРОВИЋИ (12 к, Ђурђевдан) су из Дробњака. Старије презиме им је – Словић. Милосав Словић пописан је 1822. као власник ситне стокe.³⁰ Године 1832. помиње се Петар Маловић, од кога им је образовано презиме. Он је познат и као Бабић. У Јездину су приспели из Којадиновића код Сјенице, по свој прилици 1809. године. Има их и у Чачку и Сарајеву.

ЈЕВРЕМОВИЋИ (2 к, Ђурђевдан) су дошлаци из Чајетине. У Јездини су се настанили око 1820. Јован Јевремовић је, у једном попису из 1837. године, убројен у старинце. Презименом чувају успомену на неког претка Јеврема.

ЛАЗОВИЋИ (1 к, Ђурђевдан) су после 1822. године дошли у Јездину из правца Црне Горе. Од имена претка Лаза образовано им је презиме. Имају домове и у Чачку и Београду.

СИМОВИЋИ (3 к, Никољдан) су прешлаци из драгачевских Зеока. Потомци су Сима Алексића (чије име чувају у презимену), који је као власник ситне стокe унесен у тевтер чибука 1822. године.³¹ Рођакају се са Алексићима и Аврамовићима у Зеокама.³² Има их и у Чачку.

СТОЈИЋИ (2 к, Михољдан) су са неким другим презименом досељени око 1850. године из Брезове (или Клепана) у Моравичком Старом Влаху. Презиме им је изведено из женског имена Стоја. Настањени су и у Чачку и Немачкој.

БОГДАНОВИЋИ (1 к, Никољдан) су из Прилика код Ивањице – тамо је рођен Паун, који је, у својој 60. години, преминуо у Јездини 1905.³³ Презименом овај род чува успомену на претка Богдана.

МИЛУТИНОВИЋИ I (4 к, Никољдан) су из Бијелог Поља доспели у драгачевску Котражу, а одавде у Јездину.³⁴ Матице кажу да је 1886. овде преминуо Миленко (50), рођен у Белом Пољу („Турска”).³⁵ Збуњују подаци који сведоче да је Милутиновића у Јездини било и 1832. и 1846. године.³⁶ По свој прилици, не ради се о истом роду. Презименом чувају успомену на претка Милутина. Има их и у Чачку.

29. Микрофилм у Међуопштинском историјском архиву у Чачку.

30. Као под 17.

31. Исто.

32. Казивања Радојка Николића, књижевника и истраживача из Чачка.

33. Податак из протокола умрлих – Међуопштински историјски архив у Чачку.

34. Казивања Милана Милутиновића из Јездине.

35. Као под 33.

36. Разна документа у Међуопштинском историјском архиву у Чачку.

МИЛУТИНОВИЋИ II (1 к, Ђурђевдан) домазети су у Петровићима, а дошли су из околине Ивањице. Презиме им је образовано од имена претка.

ГЛИШОВИЋИ (2 к, Никољдан) су од Милутиновића I. Име претка Глиша сачувано је у њиховом презимену.

МАРКОВИЋИ II (2 к, Аранђеловдан) су из Сивчине у Моравичком Старом Влаху – тамо је рођен Радован (46), који је преминуо у Јездини 1899. године.³⁷ Презименом чувају успомену на претка Марка. Једно домаћинство имају и у Београду.

САВКОВИЋИ (7 к, Аранђеловдан) су род са Марковићима II. И они су из Сивчине, одакле су доспели после 1865. године; тамо је рођен Сретен (55), који је у Јездини умро 1889.³⁸ Од мушког имена Савко образовано је презиме овог рода. У Београду имају два, у Чачку једно и по једно домаћинство у Ванкуверу (Канада) и Чикагу (САД).³⁹

НИКОЛИЋИ (2 к, Никољдан) су доселци из драгачевске Котраже, одакле су у Јездину сишли средином XIX века; тамо је рођен Милош (70), који је преминуо 1904. године.⁴⁰ На претка Николу упућује презиме овог рода.

ТОДОРОВИЋИ (1 к, Ђурђевдан) су досељени пре 1850. из правца Старог Влаха. Име претка Тодора чувају у свом презимену.

ЦВЕТИЋИ I (3 к, Аранђеловдан) су из Трудова, али овај род није стигао у Јездину у исто време. Отуда, а и због власништва земље („која слави“) различита крсна слава. Најпре су досељени, вероватно 1809. године, Стеван, Ристо и Цветко. Име претка Цветка чува се у њиховом презимену.

ЦВЕТИЋИ II (2 к, Томиндан) су, такође, из старовлашког Трудова. Тамо је рођен Василије (60), који је у Јездини преминуо 1907. године.⁴¹ Доселили су се 1876.⁴² Презиме им је образовано од личног имена Цвета или Цветко.

ЂОРЂЕВИЋИ (1 к, Никољдан) су око 1870. године приспели из чачанске Горње Горевнице – тамо је рођен Јеврем (90), који је преминуо 1913.⁴³ Презименом чувају успомену на претка Ђорђа. Има их и у Чачку (2 к).

37. Као под 33.

38. Исто.

39. Казивања припадника овог рода.

40. Као под 33.

41. Исто.

42. Казивања припадника овог рода.

43. Као под 33.

БОРБИЛОВИЋИ (2 к, Аранђеловдан) су из старовлашког Трудова досељени 1876. године.⁴⁴ Тамо је рођен Новак (70), који је 1886. преминуо у Јездини.⁴⁵ Настанили су се на Белом брду (планина Јелица, у атару драгачевских Зеока), па су касније сишли у село. По неким сазнањима, са презименом Шекеља, они су дошли најпре у чачанско село Паковраће, па прешли у Зеоке. (Шекеље су, иначе, из Брезове у Моравичком Старом Влаху). Од мушког имена Ђорђе–Ђорђило образовано им је презиме. Неки живе и у Чачку.

ГРУЈОВИЋИ (3 к, Никољдан) су давни доселци из Црне Горе. Својатају се са Вуловићима у суседној Придворици. Вуловићи тврде да су Старовлашани. Доселио се Грујо, али се не зна са којим презименом. Ново је од његовог имена. Пет домаћинстава засновали су и у Чачку.

ОБРЕНОВИЋИ (2 к, Аранђеловдан) су 1876. године доспели из старовлашке Брезове; тамо је рођен Јован (75), који је 1894. умро у Јездини.⁴⁶ Презименом чувају успомену на претка Обрена. Једно домаћинство имају и у Новом Саду, два у Чачку и једно у Француској.

ЗЕКАВИЦЕ (2 к, Ђурђевдан) су 1876. досељени из Јасенова у Старом Влаху, најпре у Лозницу, из које су прешли у Јездину 1895. године. У Лозници је рођен Милутин, који је умро у Јездини 1895, а живео је само два месеца.⁴⁷ Неки су касније доспели из Јасенова. Презиме им је образовано од потеса на коме су живели у Старом Влаху – Зечко поље.

ВУКОВИЋИ II (2 к, Аранђеловдан) су из старовлашке Ојковице дошли 1886; тамо је рођен Веселин (38), који је у Јездини преминуо 1915. године.⁴⁸ На име претка Вука упућује презиме овог рода.

ЈОВАНОВИЋИ (2 к, Лазарева субота) су доспели из старовлашке Брезове око 1880. године; тамо је рођена Милица, које је у Јездини преминула 1883, а живела је две године и осам месеци. Име претка Јована чувају у свом презимену. Занимљива је појединост да се Јовановићи у Јездини помињу у документима и раније, али са овим Старовлашанима нису никакав род.⁴⁹

СТАВАНОВИЋИ (- к, Никољдан) су из драгачевских Горачића; тамо је рођен Милутин, који је у својој петој години умро у Јездини 1902.⁵⁰

44. Хроничару Недељку Јешићу ово је казивао Светозар Ђорђевић: „Када је мој отац служио војску под Александром Карађорђевићем, пролазио је кроз Јездину, па му се крај много свидео и зажеleo је да ту живи. Касније, у време Јаворског рата, остали смо без стоке; нешто је поклала војска, а нешто је угнуло. После тога више нисмо могли остати у Трудову и отац онда целу породицу преведе у Јездину” („Јездина”, хроника, Чачак, 1974, стр. 14–15)

45. Као под 33.

46. Исто.

47. Исто.

48. Исто.

49. Ближе податке о овим Јовановићима нисмо пронашли.

50. Као под 33.

Презиме им је образовано од имена претка Стевана. Са презименом Стевановић живе у Чачку у два дома, а Младен се (у Београду) пише као Стефановић.⁵¹

ДРАШКОВИЋИ (5 к, Никољдан) су досељени из старовлашких Мочиоца; тамо је рођен Божидар (66), који је 1942. преминуо у Јездини.⁵² Неки су из Мочиоца долазили и раније: матице сведоче да је 1913. у Јездини умро Јоксим (80), а тамо је, у Старом Влаху, рођен.⁵³ Име претка Драшка чува се у њиховом презимену. Живе и у Чачку.

ВУКАЈЛОВИЋИ (1 к, Аранђеловдан) су 1915. приспели из Крушчице код Ариља. Дошао је Видоје и служио у Савковићима, где су га усинили Вељо и Трњина, па је наследио њихову имовину. Један његов син има презиме Вукајловић, а други, који живи у Чачку – Савковић.⁵⁴ Оба су образована од имена предака.

ВИТОРОВИЋИ (3 к, Аранђеловдан) су из старовлашке Беле Реке; тамо је рођен Гвозден (36), који је 1909. умро у Јездини.⁵⁵ Презиме им је од имена претка Витора. Има их и у Чачку (2 к) и суседној Лозници (2 к).

МИЛИЋЕВИЋИ (2 к, Игњатијевдан) су после 1920. године дошли из драгачевске Лисе (код Ивањице); тамо је рођен Вукадин, који је страдао у току Другог светског рата.⁵⁶ Презименом чувају успомену на претка Милића.

ЂОЈБАШИЋИ (2 к, Јовањдан – 20. јануар) су из старовлашких Ерчега доспели после Првог светског рата. Настанили су се на Милићевића имању. Презиме овог рода је турцизам: ђој–баша је старешина села.

САВИЋИ (3 к, Михаљдан) су Драгачевци – досељени су из тамошњих Ртара после 1925. године. Презиме им је од имена претка.

РАДОСАВЉЕВИЋИ I (2 к, Лучиндан) су давно досељени. Пореклом су Никшићи. Презименом чувају успомену на претка Радосава.

РАДОСАВЉЕВИЋИ II (3 к, Стевањдан) су после 1925. године прешли из драгачевских Ртара. На неког претка Радосава упућује њихово презиме. Једно домаћинство засновали су и у Београду.

КОВАЧЕВИЋИ (1 к, Никољдан) су из драгачевских Ртара стигли 1930. године. Презиме њихово упућује на ковачки мајсторлук неког од предака. И у Ртарима и у Јездини називају их и Полексићима, по некој Полексији. Један дом засновали су и у Чачку. Иначе, презиме Ковачевић јавља се и раније у Јездини, али се изгубило.

51. Др Младен Стефановић користи ово презиме, не Стевановић, од школских дана.

52. Протоколи умрлих у Скупштини општине Чачак.

53. Као под 33.

54. Казивања припадника овог рода, посебно Савковића.

55. Као под 33.

56. Као под 52.

ДАНИЛОВИЋИ (1 к, Никољдан) су после 1930. године сишли из драгачевске Доње Краварице. Презименом се сећају претка Данила.

СТОЈАНОВИЋИ (1 к, Лучиндан) су после Првог светског рата доспели из драгачевских Ртара. Презиме им је образовано од имена претка Стојана Раосављевића–Радосављевића. Даљим пореклом су из Урсула код Сјенице.⁵⁷ Живе на градском атару.

ЈАНКОВИЋИ (3 к, Петровдан): Светозар се доселио после 1920. из Милићевог Села код Пожеге. Презиме им је образовано од мушког имена. Једно домаћинство имају и у Чачку.

Доста родова забаштинило се у Јездини после Другог светског рата. Нарочито у непосредној близини предузећа „Слобода” и око зграде некадашње основне школе. Највише их је из Старог Влаха и Драгачева. Ево карактеристичних примера:

РЕСИМИЋИ (2 к, Јовандан – 20. јануар) су из Ерчега (Ивањица),
 ЂЕРИМАНИ (10 к, Томиндан) – из Медовина (Ивањица),
 НОВАКОВИЋИ (2 к) – из Медовина (Ивањица),
 СТЕВАНОВИЋИ (1 к, Аранђеловдан) – из Ерчега (Ивањица),
 ЛУКОВИЋИ (2 к, Аранђеловдан) – из Гуче (Драгачево),
 ПРОКОВИЋИ (1 к) – из Турице (Драгачево),
 БОРИЧИЋИ (1 к, Мратиндан) – из Царичине (Сјеница),
 БОЈОВИЋИ (1 к) – из суседне Придворице,
 РАЈКОВИЋИ (1 к, Никољдан) – из Ступа (Сјеница),
 МИЛОВАНОВИЋИ (1 к) – из суседне Придворице,
 ЈЕЛИЋИ (1 к) – из Штавља (Сјеница),
 БОДИЋИ (1 к, Аранђеловдан) – из Горачића (Драгачево),
 ЈОВКОВИЋИ (1 к, Лазарева субота) – из Зеока (Драгачево),
 ПЕШИЋИ (3 к, Петровдан) – из Ступа (Сјеница),
 ЈЕКИЋИ (2 к) – из Ерчега (Ивањица),
 МИЛИКИЋИ (1 к, Савиндан) – из Сјенице,
 МАТИНОВИЋИ (3 к, Александровдан) – из Смиљевца (Ивањица),
 БЈЕЛИЋИ (2 к, Ђурђевдан) – из Кокиног Брода,
 ЈОВЕТИЋИ (1 к) – из Босанског Грахова,
 ЧОЛОВИЋИ (1 к) – из старовлашких Медовина,
 ЈОВИЋЕВИЋИ (1 к) – из старовлашких Медовина,
 СТЕВАНОВИЋИ (1 к) – из Ерчега у Моравичком Старом Влаху,
 ГРУЈОВИЋИ II (1 к) – из драгачевске Лисе,
 ПЕТРОВИЋИ (1 к) – из суседне Придворице...
 Досељавања се настављају...

57. Подаци добијени од Радисава Недовића, публицисте из Чачка, аутора хронике Ртара.

Некадашње Јездинско поље (други назив – Парк) ушло је у целини после Другог светског рата у атар Чачка. Са севера га је омеђавала Улица Војводе Степе, са североистока – Улица Драгана Вранића, са истока – Улица Кнеза Милоша (Ивањички сокак), а са запада – Улица Ратка Митровића. Крајем XIX века на том простору су се углавном налазиле пољске куће житеља Јездине, али и Драгачеваца и Моравичана. Нешто касније почело је насељавање Јездинског поља.

На том простору до 1941. године живели су:

ВАСОВИЋИ из драгачевског Граба,

МИЈАИЛОВИЋИ из драгачевске Горње Краварице,

МИХАИЛОВИЋИ из драгачевске Горње Краварице,

ДМИТРИЋИ из Котраже (Драгачево),

ДАБОВИЋИ из старовлашких Мочиоца,

РАДОВАНОВИЋИ из Лознице, који су ту дошли из Придворице, а пореклом су из Гуче,

МАСЛАРЕВИЋИ из Дубраве код Прилика,

МИЈАТОВИЋИ из Луњевице код Горњег Милановца,

МЕЧАНИ из драгачевске Котраже (тамо је рођен Миљко, који је, у 55. години, преминуо у Јездини 1904),

НИКОЛИЋИ, такође из Котраже (овде је умро Милош, стар 70 година, рођен у Котражи),

МИЛИНКОВИЋИ из Рогаче – Граба (Драгачево),

ЈОВАНОВИЋИ–ЈЕВЕРИЦЕ из Брезове у Моравичком Старом Влаху,

МИТРОВИЋИ из Негришора (Драгачево),

ЈАНКОВИЋИ из Дубраве код Прилика (тамо је рођен Новак, који је умро 1882, а имао је 90 година),

ЈОКОВИЋИ из драгачевских Лисица,

ЦВЕТИЋИ су сишли са сеоског атара Јездине,

ГЛИШИЋИ из Брежђа на граници драгачевских села Рогача и Горачићи,

НИКОЛИЋИ (Цигани) – такође из Брежђа,

МИЉИЋИ из Котраже (Драгачево),

КАРАКЛАЈИЋИ из Шареника у Старом Влаху,

ГРУЛОВИЋИ из Далмације,

РАНЂИЋИ из драгачевских Зеока,

ТОРБИЦЕ из Лике,

ЂАЛОВИЋИ из Зеока (Драгачево),

МАРИНОВИЋИ из Граба у Драгачеву (тамо је рођен Благоје, који је умро у Јездини 1936, у својој 56. години),

КОЧОВИЋИ из Косовице у Моравичком Старом Влаху,
 ПРОТИЋИ из Гуче (Драгачево),
 ДАНОЈЛИЋИ из Горњег Милановца,
 БОРЂЕВИЋИ–ПАПОВЦИ из Гуче (Драгачево),
 СКЕЛИЋИ из Ргара (Драгачево),
 КРЉАНЦИ из Зеока (Драгачево),
 ЛОНЧАРЕВИЋИ, такође из Зеока,
 ГАБОРОВИЋИ из Пухова (Драгачево),
 ВУЈИЧИЋИ (Цигани) из Бражђа на граници Рогаче и Горачића,
 СЕЛАКОВИЋИ из Зеока (Драгачево),
 ЦВЕТКОВИЋИ из Моравичког Старог Влаха...⁵⁸

Наравно, досељавања на тај простор после Другог светског рата готово је немогуће пратити, а – више то и није сеоски атар.

Иначе, презимена ових родова образована су од имена предака (од Мијаила су Мијаиловићи, од Мијата – Мијатовићи), од надимака (Торбице, Ђаловићи – иначе ова реч означава будаластог, враголастог човека), од назива места из којих су пореклом (Мечани су у Котражу дошли из засеока Мечке у селу Осоница, која данас припада општини Ивањица; Крљанци су у Зеоке досељени из Крљана, засеока остатије у Старом Влаху). Поједина презимена подсећају за занимање неког од предака (Протићи су свештеничке породице у Гучи, Лончаревићи су били – грнчари, лончари, ћасаре, а Скелићи су некада држали скелу на Западној Морави). За Габоровиће се тврди да су пореклом од мађарских Цигана, а други, опет, приповедају да је то презиме настало од надимка неког њиховог претка који је био изразито ружан човек.

Неки од ових родова су за неколико деценија променили више станишта. Карактеристичан је, у том погледу, случај Радовановића. Они су досељени из Гуче (Драгачево), најпре у Придворицу. Одатле су неки прешли у суседну Јездину, а неки у Лозницу (ту је умро 1916. Радисав, рођен у Гучи; на Доњем лозничком гробљу су сахрањивани његови потомци; данас живе на атару града Чачка, али у деловима који су раније припадали Јездини и Лозници).⁵⁹ Сличну судбину имају Илићи–Варкаши. Они су досељени из Трудова у Старом Влаху. Тамо је, рецимо, рођен Василије, син Илије Илића, који је 1901. умро у Јездини у својој 17. години. Касније су прешли у Лозницу, али је и тај део села ушао у урбани део Чачка.

Неки јездински родови, који су живели у Пољу (Парку) више тамо не постоје: НИКЕТИЋИ су били из Брезове у Моравичком Старом Влаху

58. Највише података о овим родовима прибележено је од Стевана Радовановића, пензионера из Чачка.

59. Исто.

(тамо је рођен Никета који је умро у Јездини 1892, у својој 45. години), ПОПОВИЋИ су дошли из драгачевских Горачића (тамо је рођен Лука, који је 1893. умро у Јездини у својој 40. години), БУЈОШЕВИЋИ су доспели из Рашчића – данас општина Ивањица (тамо је рођен Панто, који је умро у Јездини 1894, у својој 60. години), БОКОВИЋИ су досељени из драгачевског Граба (тамо је рођен Милош, који је преминуо у Јездини 1902, у својој 50. години), АВРАМОВИЋИ су дошли из Бабина у Херцеговини (тамо је рођена Ружица, која је у Јездини умрла 1896, у својој 45. години), БОГДАНОВИЋИ су били из Прилика у Моравичком Старом Влаху (тамо је рођен Паун, који је преминуо 1905, у Јездини у својој 60. години). Михаило ТРИФУНОВИЋ (10 година) умро је у Јездини 1907, а рођен је у Косацима. Никола МИЛОШЕВИЋ имао је 12 година када је преминуо у Јездини, а рођен је у Дражевићима (Стара Србија). Вукајло ДРАГУТИНОВИЋ рођен је у Лепојевићима (Стари Влах), а умро је у Јездини 1912, у својој 20. години. Малина, кћи Милутина МАРИНКОВИЋА рођена је у Амзићу, а умрла у Јездини 1914. у својој 15. години. Јелисавка ЗЕКИЋ умрла је 1914. у својој другој години, а рођена је у Вигору. Те године преминуо је и петнаестогодишњи Костадин БЕЛЧАНОВИЋ, рођен у насељу Блажијевић. У Ребељу је свет угледао Ђорђе МАРТИНОВИЋ (50), који је постао гробљанска земља у Јездини 4. децембра 1914. Милорад ТОШОВИЋ (21), умро је 1915. у Јездини, а рођен је у суседној Бељини (где Тошовића данас нема). Те године преминуо је у Јездини и Јаков МИЛОСАВЉЕВИЋ (11 година), рођен у Гучи (Драгачево). Наредне године овде је преминуо Милосав ЂУРАКИЋ (60), рођен у драгачевским Зеокама. Године 1917. сахрањена је у Јездини Сара ВАСОЈЕВИЋ (60), рођена у Мишевићима (Стари Влах); Васојевићи ће потом прећи у суседну Лозницу. Године 1919. у Јездини је вечни покој нашао Лазар АНИЧИЋ (60), рођен у Дебели (Стари Влах). Наредне године – Вукадин РАДОВИЋ (30), рођен у селу Тикве. У Јездини је 1924. умро Андрија ИВАНКОВИЋ (104 године), рођен у Лепојевићима (Стари Влах), 1929 – Љубивоје ВУЈИЧИЋ (две године), рођен у Вирову (Драгачево), 1930 – Радиша ТРИФУНОВИЋ (75), рођен у Трудову (Стари Влах) и Милош ГАРЧЕВИЋ (21), рођен у селу Угао код Сјенице, 1935 – Драгомир АВРАМОВИЋ (51), рођен у драгачевским Зеокама, а 1943 – Алекса РАДОВИЋ (62), рођен у Новој Вароши.

Документа и други извори помињу и неке друге родове:

Ђорђије БОЈОВИЋ био је 1821. године старешина села, а Јован РАДОЈКОВИЋ помиње 1825. свога стрица Живана БОШКОВИЋА, на чије је имање настањен Милутин СТАНКОВИЋ (вероватно из суседне Придворице). Недељко Јешић у хроници Јездине помиње и КАРАЈАНКОВИЋЕ, потомке хајдука Кара-Јанка.

У тевтеру чибука за 1822. годину налазимо, поред осталих, имена: Вучића БЕШЛИЈЕ, Јелисавке удовице, Перунике удовице, Јована КУШИЋА, Радојице БОШКОВИЋА, Јована МАРИЋА, Вучића ЂОРЂЕВИЋА, Дмитра ОБРАДОВИЋА (предак Дмитровића–Митровића), Миливоја БИОРЦА, Милутина МАЈСТОРА, Симеуна ЛУЧИЋА, Марка и Ђорђа БОЈОВИЋА, Тома МИЛЕТИЋА, Ђока кмета, Петра МАЛОВИЋА (свакако Петровићи). Године 1846. помиње се Лаза МИЛЕТИЋ, 1847 – Вуле МАРИЋ, Недељко КЕЗУН и Стеван ВУКОВИЋ (свакако Вуковићи, пореклом из рудничког краја), 1853 – Стеван ДОЛОВАЦ и Јован ЧУТУРОВИЋ.

Поред осталих родова, у један документ из 1832. године унесени су: Илија ИВКОВИЋ, Пајо МИЛОВАНОВИЋ, Радисав ПАНТОВИЋ, Милисав ДОБРОВИЋ, Василије ЧОЛИЋ, Милисав ДОБРОВИЋ, Милосав СЛОВИЋ (свакако Петровић), Јован КУШИЋ, Вучић ПЕРУНИЧИЋ, Милош СТАЛЧЕВИЋ, Милисав ДОЛОВИЋ, Вулета ЧОЛОВИЋ, Ђорђије БОГОВИЋ, Пантелија ПУЗА, Милета БОТУРОВИЋ (сада: Петровићи – Ботури), Јанко РИСТИЋ, Петар Бабић, (сада Петровићи), Вуле СИМЕОНОВИЋ, Јован ВЕСЕЛИНОВИЋ и Јанко РИСТИЋ. Попис имовине и лица из 1863. године зна и за ове родове: РАДМИЛОВИЋИ, БОГДАНОВИЋИ, ЂОЛОВИЋИ, ДМИТРОВИЋИ, АНТОНИЈЕВИЋИ, МИЛИВОЈЕВИЋИ, СТАКИЋИ, ВУЧИЋЕВИЋИ, ЈОВИЧИЋИ, КАРАЈАНКОВИЋИ, НЕДЕЉКОВИЋИ, МИЛИВОЈЕВИЋИ, ТОДОРОВИЋИ, СИМЕУНОВИЋИ, ГЛИШОВИЋИ, ПЕШИЋИ, ЂУРЂЕВИЋИ и ВАСИЛИЈЕВИЋИ. У неким документима помињу се и ЂЕТКОВИЋИ.⁶⁰

У Јездини су живели и РАДОЊИЋИ, досељени из драгачевске Рогаче, али и САВОВИЋИ, ГВОЗДЕНОВИЋИ (одсељени у Чачак), СТОЈАНОВИЋИ (на градском атару Чачка). У Чачак су давно отишли и ВАСИЛИЈЕВИЋИ.

Уз ризик да се направи грешка, неке старе родове могуће је идентификовати. У тевтеру чибука за 1822. годину поменут је Јован КУШИЋ – можда предак ЈОВАНОВИЋА, или Миливоје БИОРАЦ – предак МИЛЕТИЋА. Пајо АРНАУТИН свакако је предак ПАЈОВИЋА, Петар ДОШЛАЦ – ПЕТРОВИЋА...

60. Подаци о породицама којих више нема у Јездини прикупљени су из разних докумената у Међуопштинском историјском архиву, посебно из протокола рођених (крштених), венчаних и умрлих.

POPULATION DU VILLAGE DE JEZDINE

Le village de Jezdine est le seul dont la majeure partie soit devenue, après la Seconde guerre mondiale, partie intégrante de la ville de Tchatchak. À l'exception d'une seule famille (les Vidojković), l'ensemble de la population est celle des immigrants. L'immigration, provenant principalement de la région du Stari Vlah, commencée à partir du milieu du XVIII^e siècle, dure toujours.

En ayant recours à des documents anciens, à la chronique de l'agglomération, publiée en 1974 par Nedeljko Ješić, au registre public d'état civil (naissances, mariages, décès), aux inscriptions funéraires du cimetière et des monuments funéraires élevés au bord des routes, ainsi qu'aux dires des habitants du village (particulièrement au sujet du nombre de familles, des fêtes familiales – „krsna slava” – et des émigrations), l'auteur a éclairé ici l'origine de la population actuelle, mais il a fait état aussi des familles qui se sont éteintes ou qui ont disparu d'une autre façon.

Radovan M. MARINKOVIĆ